

Till kommunfullmäktige i
Trelleborgs kommun

Revisorernas redogörelse för år 2023

1. Inledning

Vi har utfört granskning enligt kommunallagen, revisionsreglementet och god revisionssed i kommunal verksamhet.

Revisionsarbetet har avsett både förvaltnings- och redovisningsrevision i enlighet med upprättad revisionsplan och har omfattat all verksamhet som bedrivs i nämnderna. Urvalet av granskningsprojekt har skett efter kriterierna väsentlighet och risk.

Förvaltningsrevision avser granskning av om verksamheten bedrivs ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Vi har också granskat om nämndernas styrning och uppföljning varit tillräcklig för att effektivt bedriva verksamheterna.

Redovisningsrevision syftar till att utröna om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som utövas inom nämnder och styrelse är tillräcklig. Det gäller alltså frågan om tillförlitlighet i räkenskaper och säkerhet i system och rutiner och omfattar den löpande redovisningen, delårsrapporten samt årsredovisningen.

Bedömning görs också avseende om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Revision av intern kontroll syftar till att utröna om kommunen har analys av och kontroll på riskerna i verksamheterna.

2. Genomförda granskningar

Avsnittet visar på de viktigaste resultaten av under året genomförda fördjupade granskningar.

2.1 Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Granskning av delårsrapport per 2023-08-31

En översiktlig granskning av delårsrapporten per 2023-08-31 har genomförts. Enligt kommunallagen ska fullmäktige ange mål och riktlinjer för verksamheten och finansiella mål kopplade till god ekonomisk hushållning. En uppföljning av dessa skall redovisas i delårsrapporten och årsredovisningen. Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten och årsbokslutet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Denna bedömning skall ske skriftligen.

Vår bedömning är att prognosticerat resultat enligt delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen.

Vidare noterar vi att avstämningsdifferenser mellan redovisningen och lönesystemet förekommer i likhet med tidigare år. Per augusti 2023 uppgår differensen till 9,3 mnkr. Utredning har fortsatt under 2023 och arbete pågår med att komma till rätta med differenserna.

Införandet av internbanken har medfört en ökad balansomslutning för kommunen jmf med tidigare år. Kommunens externa skulder har ökat, samtidigt som fordringar på koncernbolag ökat.

I granskningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsbokslutet inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vi vill dock särskilt påtala att kommunens kostnadsutveckling behöver följas noggrant framöver så att utgifter och intäkter är i balans.

Granskning av 2023 års bokslut och årsredovisning

Se separat bilagd rapport.

Ny standard för kommunal räkenskapsrevision

Sedan den 1 januari 2023 gäller en ny standard för kommunal räkenskapsrevision, även kallad KISA. Den nya standarden bygger på den internationella revisionsstandarden ISA som avser bolagsrevision. Arbetet innebär mer omfattande revisionsinsatser och standardiserade tillvägagångssätt. Syftet är att åstadkomma en revision mer lik bolagsrevisionen samt att revisionen ska vara mer jämförbar mellan kommuner och regioner.

2.2 Fördjupade granskningar under 2023

Granskning av kultur- och fritidsnämndens hantering av konst

Granskningens syfte har varit att bedöma om kultur- och fritidsnämnden har en tillräcklig och ändamålsenlig hantering av kommunens konst.

Granskningen har genomförts genom intervjuer och dokumentstudier samt ett stickprov på delar av kommunens konstsamling. Stickprovet har genomförts på deponerad konst till Trelleborgs församling, Söderslätthallen och Rådhuset. Det har även genomförts ett stickprov på magasinerat konst. Stickprovet genomfördes genom ett slumpmässigt urval av konstverk från förteckning över deponerad konst och förteckning över magasinerat konst.

Den sammanfattande bedömningen är att kultur- och fritidsnämnden till stor del har en tillräcklig hantering av kommunens konst. Bedömningen grundas på att det finns styrdokument, rutiner och föreskrifter som omfattar inköp, utlåning och inventering. Stickprovet visar inte heller på några avvikelser utan konstverk återfinns där de är placerade enligt förteckning och det finns avtal för utlånad konst. Dock visar granskningen att det finns brister i dokumentationen av konst i verksamhetssystemet (Primus), vilket kan medföra svårigheter att finna och identifiera konstverk. Vi bedömer det även som en brist att det saknas dokumentation av genomförda inventeringar, uppföljning och kontroller av konst. Därtill är det vår bedömning att hanteringen av konst bör följas upp med jämna mellanrum som exempelvis genom intern kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig hantering av kommunens konst.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderades kultur- och fritidsnämnden att:

- ▶ Tillse att inventeringar av konst samt kontroller och uppföljning av utlånad konst dokumenteras.
- ▶ Säkerställ en tillräcklig dokumentation av föremålen i Primus.
- ▶ Tillse en tillräcklig uppföljning av hantering av konst. Tillse att nämnderna löpande informerar medarbetare om anmälningsansvaret gällande bisysslor. Detta kan med fördel ske genom medarbetarsamtal.

Granskning av vatten och avloppsförsörjning

Granskningens syfte har varit att bedöma om tekniska servicenämnden bedriver VA-verksamheten ändamålsenligt och med tillräcklig intern kontroll.

Granskningen har genomförts genom intervjuer med chefer och projektledare med ansvar för den långsiktiga VA-försörjning har genomförts. Dokument såsom flerårsplan, investeringsbudget, vattenplan samt styr- och uppföljningsdokument har även analyserats.

Den sammanfattande bedömningen är att tekniska servicenämnden bedriver VA-verksamheten tillfredsställande. Utifrån granskningens iakttagelser bedöms det även finnas en god samverkan för VA-frågorna.

Trelleborgs kommun befinner sig i en expansiv fas vilket ställer höga krav på kapaciteten i såväl renings- och vattenverk som i ledningsnäten. I granskningen konstateras att det finns en pågående planering för att säkerställa kapaciteten i dricksvattenproduktion och hantering av avloppsvatten. Investeringsplanerna för denna infrastruktur bedöms i rapporten vara kritiska för kommunens möjligheter att växa. Det är därför av vikt att det också är tydligt hur investeringarna ska finansieras. Det anses därför att nämnden bör tydliggöra behovet av långsiktiga taxeökningar. Detta mot bakgrund av att investeringsvolymen kommer påverka taxan över en längre period.

I granskningen görs bedömningen att det finns goda underlag för den långsiktiga planeringen av VA-utbyggnad. Samtidigt slås det fast att vattenplanen inte uppfyller Havs- och vattenmyndighetens rekommendation om en planeringshorisont på 12 år.

Det konstateras i rapporten att tillskottsvatten i avloppsnäten uppgår till 30 procent. Detta är enligt granskarnas bedömning högt och är förknippat med kapacitetsmässiga risker. Sådana risker är också identifierade av VA-verksamheten och det finns aktiviteter kopplat till behoven av åtgärder. Att nämnden har sektionerat upp och tagit fram flödesscheman för ledningsnäten bedöms som positivt för att identifiera störningar och läckage.

I granskningen noteras att tjänstemannaorganisationen har interna målsättningar för VA-verksamheten. I syfte att upprätthålla stringens i målstyrningen menar granskarna att nämnden bör överväga om dessa ska beslutas.

Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderas tekniska servicenämnden att:

- ▶ Tydliggöra de långsiktiga behoven av taxeförändringar.
- ▶ Överväga att besluta om tjänstemannaorganisationens interna mål för VA-verksamheten.
- ▶ Säkerställa att planeringshorisonten i vattenplanen överensstämmer med Havs- och vattenmyndighetens rekommendationer.

Granskning av krisberedskapsarbetet

Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, bildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden och tekniska servicenämnden har ett ändamålsenligt krisberedskapsarbete.

Den sammanfattande bedömningen är att granskade nämnder har ett ändamålsenligt krisberedskapsarbete. Det framgår av granskningen att det finns en god organisatorisk förmåga och uppgiftsfördelning för krisledning och beredskap. Trots detta finns områden där arbetet kan förstärkas ytterligare.

Av granskningen framgår att kommundirektörens arbetsuppgifter kopplat till krisberedskap inte framgår av dennes uppdragsbeskrivning. Det hänvisas istället till den så kallade likhetsprincipen. Då krisberedskap bör präglas av tydlighet, samt att det framgår av MSB:s och

SKR:s överenskommelse att detta bör vara inkluderat, är det en bedömning att kommunstyrelsen bör införa sådana uppgifter i instruktionen.

Ett flertal delar i krisberedskapsplanering är uniformt utformade för samtliga nämnder och förvaltningar. Det framgår dock av granskningen att kunskapsnivån varierar mellan förvaltningarna vad avser förväntningar på upprättad dokumentation och förutsättningarna för arbetet. Då kommunstyrelsen har ett samordnande ansvar anses det vara nödvändigt att det säkerställs att nämnderna har likartade förutsättningar och tillräcklig kunskap för att upprätta styrdokument.

Såväl processer som rutiner för information till allmänheten bedöms vara ändamålsenliga. Det framkommer dock att det finns otydligheter avseende den interna kommunikationen vid en kris. Det finns utrymme att tydliggöra hur och med vilken utrustning som intern kommunikation ska ske.

Det framkommer av granskningen att ett arbete med att kontrollera kommunens samtliga skyddsrum pågår. Dock att en stor del av detta arbete kvarstår.

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- ▶ I instruktion tydliggöra kommundirektörens uppgifter kopplat till krisberedskap.
- ▶ Säkerställ att det finns tillräckliga kunskaper i samtliga förvaltningar om förväntningarna på krisplaner och kontinuitetsplaner samt stabsfunktionernas uppgifter.
- ▶ Tydliggöra hur och med vilken utrustning intern kommunikation ska ske vid händelse av att ordinarie kommunikationsvägar är utslagna.

Tekniska servicenämnden rekommenderas att:

- ▶ Säkerställa att kontroller av kommunens samtliga skyddsrum färdigställs.

Granskning av interna kontroller kopplade till risken för välfärdsbrott

Granskningens syfte har varit att bedöma om, socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden har säkerställt en god intern kontroll för att förebygga, upptäcka och utreda välfärdsbrott.

Socialnämnden bedöms i flera avseenden ha säkerställt en tillräcklig intern kontroll. Det finns en riskmedvetenhet i handläggningen och kontrollaktiviteter inför utbetalningar. Granskningen visar exempelvis att det finns upprättade rutiner för flertalet moment.

Arbetsmarknadsnämnden bedöms däremot inte ha en tillräcklig intern kontroll i flera avseenden som lyfts i denna granskning. Vi menar att nämnden behöver se över ärendegången och identifiera risker för välfärdsbrott. Därefter bör nämnden tillämpa kontroller för att minimera dessa risker.

Gemensamt för nämnderna är att samverkan och kompetensutveckling kring arbetet för att motverka välfärdsbrott behöver öka. Vidare bör nämnderna följa upp och utvärdera arbetet.

Vi rekommenderar socialnämnden och arbetsmarknadsnämnden att:

- ▶ I vägledande principer fastställa hur verksamheterna ska arbeta för att motverka, kontrollera och utreda välfärdsbrottslighet.
- ▶ Identifiera och dokumentera risker i verksamheten kopplat till välfärdsbrottslighet samt risker i handlägningsprocessen.
- ▶ Säkerställa att det sker en systematisk uppföljning av incidenter kopplade till välfärdsbrottslighet samt av genomförda kontroller.
- ▶ Säkerställ att behov av kompetensutveckling och utbildning inom välfärdsbrott delges medarbetare och nämndens ledamöter.
- ▶ Identifiera möjligheter för samverkan i syfte att utveckla arbetet mot välfärdsbrott.

Socialnämnden rekommenderas även att:

- Säkerställa att det finns rutiner för hantering av utredande kontroller (återkrav, anmälan till IVO och polisanmälan).

Därtill rekommenderar vi arbetsmarknadsnämnden att:

- Tillse att det finns tillräckliga personalresurser för att säkerställa en god intern kontroll.
- Se över och vid behov upprätta rutiner för hur kontroller ska utföras, dokumenteras och följas upp.
- Tillse att det finns en uppsikt över och tillgång till information om återkravsärenden och polisanmälningar.

Kuststad - Granskning av kalkyler och kostnadsuppföljning

Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen har en tillräcklig styrning avseende den ekonomiska kalkyleringen, budgeteringen och uppföljningen avseende Kuststadprojektet.

Den sammanfattande bedömningen är att det finns en tillräcklig struktur för den ekonomiska styrningen av kuststadprojektet. Det konstateras samtidigt att kostnadsuppföljningen av projektet med fördel kan stärkas.

I granskningen framgår att det har upprättats en långtidsbudget för kuststadprojektet i enlighet med fullmäktiges beslut. Kommunstyrelsen ansvarar för det samlade projektet och säkerställer att budgeten kontinuerligt revideras. Den senast reviderade långtidsbudgeten avser perioden 2023–2028.

Det framgår av granskningen att organiseringen av kuststadprojektet och dess delprojekt är centraliserade till kommunstyrelsen genom projektets styrgrupp. Vidare är projektet på tjänstemannanivå organiserat under kommunledningsförvaltningen. Resurser och personal från andra nämnder i kommunen hyrs in till projektet med olika typer av ersättningsformer. Detta ger enligt bedömning goda förutsättningar att kontinuerligt och samlat följa upp och budgetera för kuststadprojektet.

I granskningen påvisas att projektorganisationen följer en utvecklad uppföljningsstruktur. Samtidigt framkommer att kommunstyrelsen och projektets styrgrupp endast får ta del av uppföljning enligt ordinarie tertiälmässiga rapporteringsstruktur. En särredovisad uppföljning av det samlade kuststadprojektet saknas således. Givet projektets omfattning bedöms det i granskningen vara av vikt att kommunstyrelsen försäkrar sig om att det finns ett tillräckligt rapporteringsdjup för att fatta informerade beslut om projektets fortskridande. Vidare skulle en samlad redovisning av projektet möjliggöra för samtliga kommunmedlemmar att följa projektets utveckling. Mot bakgrund av detta bedöms den ekonomiska uppföljningen inte vara fullt ut tillräcklig.

Utifrån granskningsresultatet konstateras avslutningsvis att kommunstyrelsens uppsikt över bolagens kalkyler och kostnadsuppföljningar är tillräcklig. Bedömningen grundas på att det regelbundet inhämtas information genom ordinarie rapporteringsstruktur via moderbolaget samt internbanken.

Mot bakgrund av granskningsresultatet rekommenderas kommunstyrelsen att:

- Utveckla och stärka den ekonomiska återrapporteringen i syfte att följa upp och utvärdera projektets fortskridande och följsamhet till långtidsbudget.

Granskning av systematiskt kvalitetsarbete inom särskilt boende

Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden har säkerställt ett ändamålsenligt arbete med att utveckla och säkra kvaliteten i kommunens särskilda boenden.

Den sammanfattande bedömningen är att socialnämnden delvis säkerställer ett ändamålsenligt arbete med att utveckla och säkra kvaliteten på de särskilda boendena. Bedömningen grundas på att det finns ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete och att centrala processer och rutiner till stor del är fastställda. Det noteras dock att det saknas en gemensam rutin för palliativ vård, men att det pågår ett arbete med att ta fram en sådan rutin. Granskningen visar att det finns former för hur medarbetare ska informeras om processer och rutiner.

Vidare visar granskningen att nämnden kan stärka arbetet kring hur identifierade förbättringsområden ska genomföras och följas upp. Verksamheten följs upp genom kvalitetsberättelse, patientsäkerhetsberättelse samt verksamhetsberättelse. Däremot görs bedömningen att det är en brist att det inte finns något underlag som visar på hur enheternas arbete med A3-planer fortlöper under året.

Slutligen visar genomförd stickprovsgranskning på brister avseende i vilken utsträckning som brukarna har varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplaner.

Mot bakgrund av granskningsresultatet rekommenderas socialnämnden att:

- ▶ Säkerställa att det påbörjade förbättringsarbetet avseende palliativ vård fortlöper.
- ▶ Säkerställa att den enskilde är delaktig vid upprättande av genomförandeplanen.
- ▶ Säkerställa att de framtida utvecklingsområdena för 2023 som framgår av kvalitetsberättelse 2022 genomförs samt att det finns en tydlighet kring ansvar för genomförande och uppföljning.
- ▶ Tillse att medarbetare har tillräcklig kompetens kring avvikelshantering samt att analys av avvikelserna ligger till grund för nämndens förbättringsarbete.

Granskning av systematiskt kvalitetsarbete i grundskolan med fokus på elevers och vårdnadshavares inflytande

Granskningens syfte har varit att bedöma om bildningsnämnden säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan med fokus på elevers och vårdnadshavares involvering och inflytande utifrån skollagens och barnkonventionens bestämmelser.

Det bedöms vara mycket positivt att nämnden lagt ett ökat fokus på frågor som rör elevers inflytande under 2022 och 2023 och genomför både årliga enkäter och som ett komplement under 2023 fokusgruppintervjuer.

Eleverna involveras i olika utsträckning, beroende på skola och tema i det systematiska kvalitetsarbetet. De formella strukturerna för inflytande finns på alla skolor men bristande frekvens, struktur och innehåll gör att de inte fungerar optimalt. När det gäller undervisningen behöver elevernas inflytande stärkas. Detsamma gäller att inflytandet ska utvecklas med elevernas ålder och mognad. Vidare behöver flera av skolorna ha en större delaktighet i utarbetandet av ordningsreglerna samt tillämpningen av desamma.

Skolorna lever inte upp till skollagens krav om Forum för samråd. Elevråd/klassråd eller föräldramöten kan inte, i den form de genomförs idag, bedömas utgöra Forum för samråd. Nämnden behöver löpande följa upp att det finns på samtliga skolenheter och skapa förutsättningar genom till exempel kunskap och resurser för rektorerna.

Det sker ingen specifik uppföljning av arbetet med barnkonventionen, däremot täcker skollagen barnkonventionens grundprinciper. Den uppföljning av barnkonventionen som sker inom ramen för nämndens systematiska kvalitetsarbete är tillräcklig.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderas bildningsnämnden att:

- ▶ Säkerställa ett stärkt elevinflytande inom följande områden:
 - att råd eller andra formella strukturer för representativt inflytande finns och fungerar på alla skolor

- att elevernas medverkan säkras i framtagande och revidering av ordningsreglerna samt hur de ska tillämpas och följas upp
 - elevernas inflytande över undervisningen
 - att inflytandet anpassas till stigande ålder och mognad
- ▶ Säkerställa att alla skolor har Forum för samråd, där elevers och vårdnadshavares inflytande kommer till uttryck, och kan bidra till att utveckla skolans innehåll och verksamhet.
- ▶ Säkerställa att det finns en uppföljning av synpunkter från elevernas vårdnadshavare, exempelvis i form av synpunkter vid Forum för samråd, enkäter etc. och att synpunkterna används i det systematiska kvalitetsarbetet

Uppföljning av granskningar

Granskningen syftade till att bedöma om kommunstyrelsen, tekniska servicenämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, bildningsnämnden och överförmyndarnämnden har vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av bedömningar och rekommendationer i tidigare granskningar.

Den sammanfattande bedömningen är kommunstyrelsen och granskade nämnder i varierande utsträckning har beaktat rekommendationerna från tidigare genomförda granskningar. Vi noterar dock att det fortsatt pågår ett arbete för att tillgodose många av rekommendationerna, varpå de endast kan bedömas som delvis uppfyllda. Vi bedömer att det är av vikt att arbetet som har påbörjats med rekommendationerna färdigställs.

3. Grundläggande granskning

Revisionen har genomfört presidiummöten med samtliga presidier vid två tillfällen under 2023 inom ramen för den grundläggande granskningen. Därtill har revisionen löpande tagit del av och granskat nämndernas och styrelsens protokoll. Syftet med den grundläggande granskningen är att träffa nämnder och styrelse, informera sig om verksamheten och genomföra en övergripande granskning av all verksamhet. I samband med presidieträffarna inhämtas också information om respektive nämnds interna kontroll och måluppfyllnad.

4. Möten med fullmäktiges presidium

Under året har revisionens presidium träffat uppdragsgivaren i form av fullmäktiges presidium vid flera tillfällen. Mötena är viktiga för att stämma av revisionens arbete och förankra arbetssätt m.m. På detta sätt skapas också förståelse för den kommunala ansvarsfördelning. Detta arbetssätt bör enligt revisionens mening utvecklas än mer framledes.

Trelleborg den 9 april 2024